

Aantekeningen voor de UvT-sociëtië 29 juni 2010

Ernst Hirsch Ballin

Op veel punten sluit ik aan bij de beschouwingen van Jan Blommaert. Vandaag de dag kunnen we niet meer spreken over 'integratie en burgerschap' als begrippen die enkel gerelateerd zijn aan 'allochtonen'.

Integratie en burgerschap zien op de verhouding van *alle* burgers tot hun politieke constitutie en sociaal-economische ordening.

Dat ontkennen - en daarmee ingaan tegen de krachten van globalisatie - brengt grote risico's met zich mee zoals door Jan Blommaert al evenzeer overtuigend onder de aandacht gebracht.

Deze gedachten wil ik hier verbinden met het actuele politieke discours en een aantal facetten van het Justitiebeleid van de afgelopen jaren.

Na de verkiezingen van 9 juni 2010 worstelen velen - zeker in mijn partij - met de vraag wat er met Nederland is gebeurd nu bijna één op de zes mensen op de PVV heeft gestemd. Een mogelijk antwoord daarop biedt het zevende hoofdstuk van de recente WRR-publicatie 'Het gezicht van de publieke zaak' geschreven door Maud Adriaansen en Philip van Praag. Zij wijzen erop dat de oorspronkelijke sociaaleconomische en religieuze scheidslijnen een economische en een culturele dimensie hebben gekregen, die beide lopen van *openheid en integratie* naar *geslotenheid en demarcatie*. Die beweging zien we niet alleen terug bij onderwerpen van arbeidsmarkt- en vreemdelingenbeleid maar ook in de houding tegenover de Europese Unie. Het gebruik van de termen 'autochtoon', 'westerse allochtoon' en 'niet-westerse allochtoon' is in Nederland zo gewoon geworden dat maar weinigen zich afvragen wat we er eigenlijk aan hebben.

Om in deze onzekere tijden (en dan doel ik ook op economie, terreurdreiging en milieu) de politieke en morele kompasnaald te laten wijzen naar openheid en integratie, is vóór alles vertrouwen nodig. Iets wat in de medialogica voortdurend op de proef wordt gesteld. Maar ook de overheid zal in attitude en werkwijze moeten veranderen. De Nationale ombudsman Alex Brenninkmeijer herinnert er - terecht - bij voortduring aan dat de overheid leervermogen moet tonen. Ik voeg daar, vanuit mijn

ervaring met recht en veiligheid, aan toe dat wij in het beleid ons nog maar sinds kort consequent en doelgericht laten leiden door inleving in de complexiteit van maatschappelijke situaties en empathische criminele politiek bedrijven.

Dat is het basisconcept van wat u heeft leren kennen als de verbinding tussen de verschillende sectoren van departementen, politie, justitie en gemeentelijke overheid: een landelijk dekkend netwerk van veiligheidshuizen en de verbinding van straf en zorg, repressie en preventie.

Waar de zin en de effectiviteit van deze aanpak herkenbaar is geworden, leidt dat tot vertrouwen dat - zoals we weten - veel meer geduld en vasthoudendheid vereist dan de bruuske afbraak ervan. Maatschappelijke betrokkenheid en daadkracht zullen hard nodig zijn, wil een nieuw kabinet dat vertrouwen verwerven en Nederland sterker maken in de geest van openheid naar binnen en naar buiten die ons in de beste tijden 'comparatief voordeel' op de wereldmarkt bezorgde én de legitimatie van ons staatsgezag heeft gevormd.

Ten slotte wil ik wat betreft immigratie en de verhouding tussen 'autochtonen en allochtonen' ingaan op enkele beleidsonderdelen die wat ik hiervoor zei praktische betekenis hebben gegeven.

- Snellere en meer doelgerichte procedures voor asielverzoeken.
- Modern migratiebeleid en pilots circulaire migratie.
- Realistische benadering van huwelijks- en gezinsmigratie.
- "Visie op bescherming".
- Persoonsgerichte benadering bij de bestrijding van (jeugd)criminaliteit.
- Bescherming van vrijheid in de openbare ruimte.

Daarom en daardoor: versterking van de waardering van grondrechten en rechtsstaat.